

ja ennek a módját.

Az 1890-ben klasszicizáló stílusban épült ház eredetileg szállodaként szolgált. A húszas évek elején tulajdonosai emeletet szerettek volna építeni rá, de a gazdasági válság következtében erre nem kerülhetett sor. Az államosítást követően kollégium működött a falai között. Kovács Dezső 45 millió forintért vásárolta meg az épületet, az átalakítás tervezési munkáit a kiírt pályázat nyerteseként Gerencsér Judit végezte. A felújítás költségei meghaladják a 200 millió forintot.

is. Az első szinten állandó kiállítás-ként a több mint fél évszázada gyarapodó antik- és külföldkép-gyűjtemény látható majd, és itt lesz a könyvtár. A második emeleten a gyűjtemény magyar festményeit, a harmadik szinten pedig a grafikákat helyezik el. A 400 magyar és mintegy 250 külföldi festményből, több mint 100 szoborból és közel 300 grafikából álló gyűjtemény legnagyobb része eddig múzeumi letétben volt. Most minden darabja átkerül a Műtárgyházba és a Kovács Dezső által életre

Az érdeklődők kalauzolásáról nyugdíjas művészettörténészek gondoskodnak. Az iskolás csoportok jelentős kedvezményt kapnak a – később meghatározandó összegű – belépődíjból. A gyűjtemény (is) nyitott: az alapítvány adományokat, tárgyakat és anyagiakat egyaránt elfogad, s indokolt esetben cserével gyarapítja műtárgyállományát.

A Műtárgyház létrehozásának és fenntartásának költségvetésében nincs egyetlen filléryi közpénz sem.

B. P.

Secco Galéria, Budapest

Szindbád, a festő

Molnár Antal – Anton Molnar – több szempontból is felettebb gyanús figura.

Mert ugye, mi más is lehetne egy nemzetközileg elismert, Franciaországban élő, márciusban Budapesten is bemutatkozó figuratív magyar festő, akinek hiperrealista motívumokat tartalmazó képeiért Párizstól Szingapúrig, Genftől New Yorkig, Luxemburgtól Tokióig, Cannes-tól Los Angelesig vetélkednek a gyűjtők.

Nem elég, hogy a hagyományos értelemben vett „szépet” egyértelműen diszkvalifikáló uralkodó művészetelmélet ukázaival szemben Balthus álláspontjára helyezkedve alkot – akinek véleménye szerint a festészet vég nélküli „virtuóz kézműipar, narratív fantazmagória és illuzionista mélység” –, teszi ezt mfvs gonddal, politikailag teljesen inkorrekt motívumokat nyílt, kéjenc élvezettel felsorakoztatva. Vajon nevezhető-e másnak a tökéletes testű topmodellek, az érzéki gyümölcsök, a márkás szivarok, a drága kelmék, a nagy nevű borok, a kítűnő éttermekben, patinás szállodaszobákban, balkonokon vagy medencék mellett elfogyasztott ínycsiklandó reggelik, a luxus bórdíszmúruk, a mesés távoli tájak, az elegáns enteriőrök, a válogatott szeszes italok illetően „kiteregetése”?

A kortárs művészet hivatalos irányvonalainak bajnoka felhorkan, begurul, hegyezi tollát, hogy leszámoljon az anakronisztikus lidércsel, és gyanútlanul belepottyan a művész által felállított rafinált csapdába: szarvas-, azaz „meghaladott kritikai alapállásból eredő” hiba lenne Molnár Antal munkáinak olyan értékelése, mely pusztán azok képi elemeit venné figyelembe. A keretekre vagy nemegyszer magukra a képek felületére is felrótt francia, angol, szlovák vagy magyar szövegek, költői jegyzetek, (ön)ironikus megjegyzések, humoros vagy informatív vázlatok böngészése ugyanis egészen más szemantikai dimenzióba helyezik a festő opusát. „Egyszerű, kommersz zsánerfestészetnek” már bajosan minősíthető egy olyan alkotási folyamat, mely Bennel, Le Gackal, a francia narratív figurációval, az olasz transzavantárgddal, a pop-arttal, a „személyes

Molnár Antal: Szemtelen voltam, 2000
vegyes technika, 120x120 cm

mitológiákkal” mutat nyilvánvaló kapcsolatokat. Az elmondottakból egyértelműen következik, hogy a műveket nem külön-külön kell szemlélteni és értelmezni, hanem egy szerves, egyéni és eredeti vizuális-narratív folyamat, magatartás dokumentumaiként, melyek magukban foglalják a road-movie, a műhelynapló és a „színre vitt” önéletrajz elemeit is.

Egy kis kék keretű kép 1999-ből. A címe: Írott festmény. Néhány letépett virág, elfonnyadt levél takarja részben a kézzel írt francia szöveget: „Este, átvágva a parkon, fenséges csendben, mely csak a havas napok beálltával észlelhető, láttam meg őket, megszokott helyükön. Sakkoztak a kőasztalon. Egy lámpa aranyfényében hullott a hó a vállukra.” Képmagyarázat, szintén franciául: „Ez a téli jelenet húsz éve játszódott le Budapesten. Úgy tűnik, még mindig játszanak a gesztenyék alatt.”

Említhetnénk De Chiricót s a távollét metafizikáját, vagy akár Roman Opalkát is, az idő múlásának e megszálított főkönyvelőjét, s mégis ugye, óhatatlanul Krúdy idéződik fel bennünk: az utazás, az emlékezet, a múlt, törekeny (ez a szó franciául: „Fragile”, ott olvasható majdnem minden újabb keletű Molnár-festmény keretének jobb felső sarkában) dolgok szépségének szerelme, kinek regényei – mellest legyen mondva – egyre

szélesebb olvasóközönségre találnak Franciaországban.

Hogy a tetszetős képek megalkotása és eladása nem más, csupán esz-köz az élet ínycs és mohó, a gyönyör azonnali, egy tőről fakadó melankóliájával vegyes magáévá tételének instrumentuma Molnárnál, mi sem bizonyítja jobban, mint ez a pár tisztán látó, fanyar sor, melyet tükörrással jegyzett fel az Opera Gallery (Párizs, New York, Szingapúr – www.operagallery.com) gondozásában megjelent katalógusában: „Tükörrásban olvashatják, mert nem tartozik mindenkire, hogy amit alkotok, nem egészen a Nagy Művészet, de sajnós, mint a fuldoklónak, ez az egyetlen megoldás a túlélésre. Nincs választásom, nem élünk könnyű világban; olcsó, sztereotipizált, tudatlan, önmagukba szerelmes »zsenik«, műanyag szuperemberek műanyag szuperaguykkal ítélkeznek.”

A „rövid művészet, hosszú élet” kalózzászlójának feleselő kitézése a merkantilizmus vizeit szelő hajó főarbocára olyan ízig-vérig modern problematikákat bolydít fel, mint az esztétika és a piaci érték viszonya, a művészet elidegenedett alkotói tevékenységkénti azonosítása, a művész társadalmi szerepének meghatározása, vagy – mint Dalí esetében – a képzőművészeti produkció viszonylagossá válása s teljes alárendelése a demiurgosszá nyilvánított egyén mítoszának.

Bár Molnár Antal a mához – ha áttételesen is, de szilárdan – kötődő munkássága bőven nyújt alkalmat a kötelező aktuális elméleti gyakorlatok bemutatására, könnyen rokonítható a kortárs művészek és mozgalmak problémakörével – sikerének titka mégsem szelíd, ékes szóló vizuális ironiájában, a beavatottak számára megszerkesztett művészetértelmezési példázatai erejében rejlik. Mindennél sokkal elemibb, személyhez szólóbb, „vöröspostakocsis” hírok megpendítése hozza rezonanciába közönségét: ezt az együtthangzasi készséget, némi fennköltséggel „szépművészet utáni nosztalgának” is nevezhetnénk. (Megtéríthető március 23–31-ig.)

KOPECZKY CSABA